

[tportal.hr](https://www.tportal.hr)

Preživjeli smo najtopliji dan ikad, a vraća nam se i El Niño: 'Nije panika, ali...'

Maja Šurina

8–10 minutes

Prosječna svjetska temperatura u ponedjeljak je oborila rekord i dosegla novi maksimum premašivši 17 stupnjeva Celzijevih. Stručnjaci vjeruju da je to najviša izmjerena temperatura od početka raširenih instrumentalnih mjerenja krajem 19. stoljeća

Znanstvenici, objavio je BBC, vjeruju da vrućinu uzrokuje kombinacija prirodnog vremenskog fenomena poznatog kao El Niño i emisija ugljičnog dioksida.

'Nalazimo se u globalnom zatopljenju. Napravljena je obrada podataka i ustanovljeno je da je taj dan bio najtopliji na Zemlji. Idemo prema maksimumu, ne dolazi do smanjivanja temperature, nego idemo prema višim temperaturama od dosadašnjih. Trenutačno je izmjerena ta vrijednost. Prema svim

proračunima i izračunima modela, prešli smo onaj prag za koji su meteorolozi rekli da će biti sudbonosan. Problem je u tome što ne možemo predvidjeti što će se dalje dogoditi, najvjerojatnije će se odvijati još jači procesi u atmosferi nego do sada. Nije panika, ali idemo sve više i više prema globalnom zatopljenju', pojašnjava za tportal meteorolog televizije N1 **Bojan Lipovšćak**.

Znanstvenici vjeruju da će se u narednim mjesecima obarati novi rekordi po pitanju temperature, a daje nam to do znanja i naš sugovornik.

'Možemo očekivati daljnje zagrijavanje. Evo o čemu se radi. Oceani su apsorbirali više energije nego što smo očekivali i što su nam dali izračuni, a sad se ta energija mora vraćati u atmosferu. Vraćajući se u atmosferu, diže njenu temperaturu, a nezgodno je to što kada se digne temperatura na cijeloj Zemlji, onda i atmosfera može primiti veću količinu vlage. Čim prima veću količinu vlage, ima više energije u njoj, pa su intenzivniji svi atmosferski procesi povezani s time', objašnjava nam Lipovšćak.

Kao primjer navodi današnju brzu ciklonu koja prolazi preko država Beneluksa, a donosi orkanske vjetrove i uzrokuje veliku štetu. 'Ona je posljedica velike temperaturne razlike između toplog vala koji dolazi iz

sjeverne Afrike i hladnog zraka koji dolazi s Atlantika. Tako se razvila ciklona umjerenih širina, ali vrlo intenzivna', navodi.

Vrućina u Kini Izvor: EPA / Autor: MARK R. CRISTINO

Vrućina u Kini Izvor: EPA / Autor: MARK R. CRISTINO

Uz sve to, vratio se **El Niño**, fenomen koji je široko poznat kao zagrijavanje površine mora i događa se u prosjeku svake dvije do sedam godina. El Niño se proglašava kada temperatura mora u tropskom istočnom Pacifiku poraste za 0,5 stupnjeva Celzijusa iznad dugoročnog prosjeka. Epizode obično traju od devet do 12 mjeseci.

'Globalno zatopljenje ima kao posljedicu pojavu

češćeg El Niña. Posljedica El Niña je povećanje temperature u atmosferi. To je povezano kao koka i jaje. El Niño će imati posljedica kod nas, u našim krajevima, tek za mjesec-mjesec i pol. Zasad još ne. Pojavio se kao anomalija u polju temperature oceana. On je topla struja koja se javlja uz samu obalu Južne Amerike i duž ekvatora kreće prema zapadu, a imamo vjetrove koji pušu u obratnom smjeru nad tim El Niňom. Oni se pune energijom, dobivaju toplinu i vlagu iz El Niña i kao vlažni zrak dolaze na američko kopno, točnije cijelu sjevernu hemisferu. Temperatura oceana je viša nego očekivana i automatski se više zagrijava atmosfera. Imamo sustav koji je međusobno povezan', objašnjava Lipovšćak.

Rekord u Hrvatskoj

Kada su u pitanju temperaturni rekordi u Hrvatskoj, najviša temperatura zabilježena je u Pločama 1981., kada se živa u termometru popela na 42,8 stupnjeva Celzijevih. Najniža temperatura zabilježena je pak 2003. u Gračacu, i to -34,6 stupnjeva.

Na povećanje temperature utječu, osim El Niña, dodaje naš sugovornik, velike opožarene površine koje se jače griju, točnije deforestacija, ali i efekt smanjenja leda na polovima. 'To je puno sitnih faktora, ali njihovo sveukupno djelovanje je veliko',

kaže meteorolog televizije N1.

Kiša u Zagrebu Izvor: Cropix / Autor: Goran Mehkek

Kiša u Zagrebu Izvor: Cropix / Autor: Goran Mehkek

Upitali smo našeg sugovornika kakve posljedice El Niño može ostaviti na našem području. 'Posljedice mogu biti različite, možemo imati ili velike količine oborina ili veliku sušu. Sve ovisi o položaju onoga što zovemo polarni vrtlog i gdje će se on nalaziti, gdje će biti centar ciklone koja se vrti nad sjevernom hemisferom - hoće li se okrenuti Americi ili Sibiru, jer ne znamo još točno gdje će biti. Ove zime imali smo polarni vrtlog nad Amerikom pa su oni imali onu jaku zimu i ogromne količine snijega. Ako se taj polarni vrtlog smjesti nad Sibirom, a ne nad Amerikom, onda imamo kontrasituaciju i možemo kod nas zabilježiti

jaku zimu kao posljedicu El Niña. To nisu procesi koji djeluju odmah, već na dugoj skali, a ta skala iznosi mjesec, dva, tri mjeseca. To su sitni procesi koji imaju sitni doprinos, ali djeluju u dugom vremenskom periodu. To nije nešto kao tornado ili kao ova ciklona koja se trenutno nalazi nad Beneluksom. Ta je ciklona trenutačni vrtlog koji će odraditi svojih pet dana i gotovo, a u slučaju tornada potrajati 10 sati. Razlika je u vremenskom periodu djelovanja tih sustava', zaključuje Lipovšćak.